

**T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI**

EL SANATLARI TEKNOLOJİSİ

ELDE APLİKE

Ankara, 2015

-
- Bu modül, mesleki ve teknik eğitim okul/kurumlarında uygulanan Çerçeve Öğretim Programlarında yer alan yeterlikleri kazandırmaya yönelik olarak öğrencilere rehberlik etmek amacıyla hazırlanmış bireysel öğrenme materyalidir.
 - Millî Eğitim Bakanlığınca ücretsiz olarak verilmiştir.
 - **PARA İLE SATILMAZ.**

İÇİNDEKİLER

AÇIKLAMALAR	iii
GİRİŞ	1
ÖĞRENME FAALİYETİ-1	3
1. MODEL BELİRLEME	3
1.1. Aplikenin Tanımı	3
1.1.1. Aplike Uygulama Çeşitleri	3
1.1.2. Aplike Yapımında Kullanılan İğne Teknikleri	3
1.2. Aplike Tekniğinin Desen Özelliği	4
1.2.1. Desen İçin Faydalanılan Kaynaklar	4
1.3. Uygulandığı Yerler	5
1.4. Aplike Yaparken Dikkat Edilecek Teknik Esaslar	6
UYGULAMA FAALİYETİ	7
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	9
ÖĞRENME FAALİYETİ-2	10
2. MALZEME İHTİYACINI BELİRLEME	10
2.1. Aplike Tekniğinde Kullanılan Kumaşlar	10
2.1.1. Çeşitleri	11
2.1.2. Özellikleri	11
2.2. Aplike Tekniğinde Kullanılan İplikler	11
2.3. Aplike Tekniğinde Kullanılan Yardımcı Malzemeler	13
UYGULAMA FAALİYETİ	14
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	15
ÖĞRENME FAALİYETİ-3	16
3. KUMAŞI İŞLEMENE HAZIRLAMA	16
3.1. Ölçü Oran	16
3.2. Deseni Kumaşa Geçirmede Kullanılan Araç ve Gereçler	16
3.3. Aplike Tekniğinde Kullanılan Desen Geçirme Teknikleri	16
3.4. Aplike Tekniğinde Kumaşı Germe ve Önemi	17
3.4.1. Kullanılan Germe Yöntemleri	17
3.4.2. Kumaşı Kasnakla Germe	17
UYGULAMA FAALİYETİ	18
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	19
ÖĞRENME FAALİYETİ-4	20
4. APLİKE KUMAŞINI TUTTURMA TEKNİKLERİNİ UYGULAMA	20
UYGULAMA FAALİYETİ	22
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	39
ÖĞRENME FAALİYETİ-5	40
5. APLİKEDE KULLANILAN YARDIMCI İĞNE TEKNİKLERİ	40
5.1. Pul Boncuk Dikme	41
5.2. Basit Nakış İğne Teknikleri	41
UYGULAMA FAALİYETİ	43
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	44
ÖĞRENME FAALİYETİ-6	45
6. KENAR TEMİZLEME	45
6.1. Kenar Temizlemenin Önemi	45
6.2. Kenar Temizleme Tekniğini Seçerken Dikkat Edilecek Noktalar	45

6.3. Kenar Temizleme Çeşitleri	45
UYGULAMA FAALİYETİ	46
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	47
ÖĞRENME FAALİYETİ-7	48
7. ÜTÜLEME.....	48
7.1. Bitmiş Ürünü Ütüleme	48
7.2. Ürünü Ütülemede Kullanılan Araç ve Gereçler.....	48
7.3. Ürün Özelliğine Göre Ütü Yapma	49
7.4. İşlenmiş Ürünü Ütülerken Dikkat Edilecek Teknik Esaslar	49
UYGULAMA FAALİYETİ	50
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	51
ÖĞRENME FAALİYETİ-8	52
8. KALİTE KONTROL	52
8.1. Kalite Kontrolün Amacı.....	52
8.2. Alt İplik Temizleme	52
8.3. Üst İplik Temizleme.....	53
8.4. Tela Temizleme	53
8.5. Leke Tanımı	53
8.5.1. Leke Temizleme Yöntemleri	53
UYGULAMA FAALİYETİ	54
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	55
MODÜL DEĞERLENDİRME	56
CEVAP ANAHTARLARI.....	58
KAYNAKÇA	60

AÇIKLAMALAR

ALAN	El Sanatları Teknolojisi
DAL/MESLEK	El ve Makine Nakışı
MODÜLÜN ADI	Elde Aplike
MODÜLÜN TANIMI	Elde aplike; model belirleme, malzeme ihtiyacını belirleme, kumaşı işlemeye hazırlama, kullanılan yardımcı iğne teknikleri, kenar temizleme, ütü yapma ve kalite kontrol konularının kazandırıldığı bir öğrenme materyalidir.
SÜRE	40/32
ÖN KOŞUL	İşlemeye Hazırlık, Kasnaksız Makine Nakışları, Basit Nakış Temel İğne teknikleri modüllerini başarmış olmak
YETERLİLİK	Aplike yapmak
MODÜLÜN AMACI	Genel Amaç Gerekli ortam sağlandığında ürüne ve tekniğe göre desen çizebilecek, uygun malzeme üzerine elde aplike tekniğini uygulayıp ürüne dönüştürebileceksiniz. Amaçlar <ol style="list-style-type: none">1. Ürüne uygun olarak model belirleyip renklendirebileceksiniz.2. Ürüne uygun malzeme seçimi yapabileceksiniz.3. Tekniğe ve ölçüye uygun olarak kumaşı işlemeye hazırlayabileceksiniz.4. Tekniğe ve ölçüye uygun olarak aplike tekniğini uygulayabileceksiniz.5. Tekniğe ve ölçüye uygun olarak yardımcı iğne tekniklerini yapabileceksiniz.6. Tekniğe ve ölçüye uygun olarak kenar temizleme yapabileceksiniz.7. Tekniğe ve ürüne uygun olarak ütü yapabileceksiniz.8. Tekniğe ve ölçüye uygun olarak kalite kontrol yapabileceksiniz.
EĞİTİM ÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLARI	Ortam: Aydınlık ve temiz ortam Donanım: Desen kitapları, fotoğraf, dergi, yapılmış ürün örnekleri, renk katalogları, kumaş, iplik, pul, boncuk örnekleri, nakış malzemeleri, kasnak, kasnak bezi, parşömen kâğıdı, çizimde kullanılan malzemeler, süsleme malzemeleri, kenar temizleme malzemeleri, ütü, ütü masası, ütü bezi, küvet, hata etiketleri, makas, basit temizlik malzemeleri

**ÖLÇME VE
DEĞERLENDİRME**

Modül içinde yer alan her öğrenme faaliyetinden sonra verilen ölçme araçları ile kendinizi değerlendireceksiniz.

Öğretmen modül sonunda ölçme aracı (çoktan seçmeli test, doğru-yanlış testi, boşluk doldurma, eşleştirme vb.) kullanarak modül uygulamaları ile kazandığınız bilgi ve becerileri ölçerek sizi değerlendirecektir.

GİRİŞ

Sevgili Öğrenci,

El sanatlarıyla uğraşanlar bugün iki sorumluluk taşımaktadır. Birincisi bilgisi ve becerisiyle ona miras kalanların yaşatılmasına yardımcı bulunmak, ikincisi ise özelliklerini yitirmeksizin o sanat dalını gelecek kuşaklara öğretmektir. Bu sanat dallarından bir tanesi de el nakışlarıdır.

Elde applike geçmişten günümüze geçerliliğini sürdüren ve birçok uygulama alanı olan el sanatımızdır. Gelişen teknoloji ile her ne kadar sanayileşme ön plana çıksa da el nakışları geçerliliğini hâlen korumaktadır. Elde applike tekniği, el nakışları içinde yer almakla birlikte, kolaylıkla uygulanabilen ve uygulama alanı geniş olan bir tekniktir.

Uygulama alanı geniş olan bu teknik; ev dekorasyonu, giyim aksesuarları, giyim süslemeleri ve dekoratif eşyaların süslenmesinde kullanılmaktadır.

Bu modülü başarı ile tamamladığınızda siz de bu tekniği kullanarak zevkli ve farklı işlemler oluşturabileceğiniz gibi çok farklı ürünlere de sahip olabileceksiniz. Bunun yanı sıra yaptığınız ürünler ile ekonomik gelir sağlayabilir, hem tekstil hem de süsleme alanında iş sahibi olabilirsiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-1

AMAÇ

Bu faaliyette verilecek bilgiler ve kazandırılacak beceriler doğrultusunda ürüne uygun olarak model belirleyip renklendirebileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Çevrenizdeki yapılmış ürün örneklerini araştırınız. Bu örnekleri sınıfta arkadaşlarınızla inceleyiniz.
- Aplike tekniğine uygun desen araştırınız. Bulduğunuz desenleri arkadaşlarınızla paylaşınız.
- İnternet ortamında yapılmış örnekleri inceleyerek arkadaşlarınızla paylaşınız.

1. MODEL BELİRLEME

1.1. Aplikenin Tanımı

Aplike, fon kumaş (işlemeye esas olan kumaş) üzerine başka bir kumaş (aplikelik kumaş) parçasının değişik iğne teknikleri ile tutturulmasıyla yapılan bir işleme çeşididir.

1.1.1. Aplike Uygulama Çeşitleri

- **Kapalı aplike (kaplama aplike):** Kapalı aplikede aplike kumaşı desene göre kesilip kenarları içeriye kıvrılarak tutturulur. Bu uygulama girinti ve çıkıntısı az olan düz ve büyük desenlerle çok atan kumaşlarda uygulanır.
- **Açık aplike (düz aplike):** Açık aplikede aplike kumaşının kenarları içe doğru kıvrılmadan fon kumaşın üzerine tutturulur. Girinti çıkıntısı fazla ve küçük olan desenler ile çok esneyen ve ince kumaşlara yapılır.

1.1.2. Aplike Yapımında Kullanılan İğne Teknikleri

- Sarma (ince ve kalın sarma) ile tutturma
- Rişliyö (fisto ilmeği) ile tutturma
- Kordon ile tutturma
- Türk ajuru ile tutturma
- Paris puanı ile tutturma
- Sarmalı Paris puanı ile tutturma
- Fantezi Çin iğnesi ile tutturma

Resim 1.1: İşlenmiş applike desen örneği

1.2. Applike Tekniğinin Desen Özelliği

Çok detaylı olmayan ve daha çok geniş yüzeyli desenler üzerine uygulama yapılır. Ürünlerde düz ve geometrik desenler, yuvarlak hatlı çiçekler ve yapraklar, hayvan figürleri ve meyve desenleri kullanılmaktadır.

1.2.1. Desen İçin Faydalanılan Kaynaklar

Tabiattan (çiçek, meyve, yaprak, dal), geometrik şekillerden (kare, oval, üçgen vb.), kilim ve kumaş desenlerinden, işlenmiş ürünlerden, desen kitaplarından, fotoğraflardan, boyama kitaplarından, dergi ve müzelerden faydalanılır.

Resim 1.2: Aplike ile çalışılmış mutfak nlg

1.3. Uygulandığı Yerler

Aplike tekniği günümüzde; yatak takımlarında, dekoratif rtlerde, ev ve ocuk odası dekorasyonunda (abajur, pano, kırlent, yastık vb.), her tür kıyafetlerin süslenmesinde (spor kıyafetler, ocuk giysileri vb.), giyim ve ev aksesuarlarının yapımında kullanılır.

Ayrıca applike tekniği, kenar temizleme çeşidi olarak da kullanılmaktadır.

Resim 1.3: Aplike ile çalışılmış çanta

1.4. Aplike Yaparken Dikkat Edilecek Teknik Esaslar

Aplike yaparken;

- Desenin kumaşın tersine, çok koyu olmayan bir kalemle çizilmesine,
- Fon ve aplikelik kumaşın aynı cins olmasına,
- Aplikelik kumaş ile fon kumaşının renk uyumuna,
- Kumaşların birbiri üzerine boya vermemesi için aynı zamanda çekme payını ortadan kaldırmak için uygulamadan önce mutlaka yıkanmasına,
- İnce olan aplikelik kumaşlarda tela kullanmaya,
- İpliğin kumaşın cinsine göre seçilmesine,
- Kasmağa gerilen kumaşın gergin olmasına,
- Fon ve aplikelik kumaşın en ve boy ipliklerinin üst üste gelmesine,
- Aplikelik kumaşı teyellerken fon kumaş ile aynı gerginliği vererek teyellemeye,
- Desen hatlarını bozmamaya,
- İğne kalınlığının kumaşa uygun olmasına,
- Kumaşları teyelledikten sonra ütümeye,
- İşlemenin bitiminde fazla parçanın sivri uçlu, keskin, küçük bir makasla kesilmesine dikkat edilmelidir.

UYGULAMA FAALİYETİ

Aşağıdaki işlem basamaklarını uygulayarak applike deseni çizebileceksiniz.

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none">➤ Desen araştırması yapınız.➤ Araştırdığınız bir deseni seçiniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Eski işlemlerden, müzelerden, desen kitaplarından araştırma yapınız.
<ul style="list-style-type: none">➤ Desen, parşömen kâğıdı, kalem, silgi, kalem açacağı, cetvel, bant, kuru boya malzemelerini hazırlayınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ Malzemeleri eksiksiz hazırlayınız. <p>Resim 1.1: Çizim malzemeleri</p>
<ul style="list-style-type: none">➤ Desenin üzerine parşömen kâğıdını yerleştiriniz ve bant ile sabitleyiniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Deseni ve parşömen kâğıdını düzgün yerleştiriniz.➤ Kalem fazla bastırmadan çizim yapınız.
<ul style="list-style-type: none">➤ Deseni çiziniz.	 <p>Resim 1.2: Desen çizme</p>
<ul style="list-style-type: none">➤ Çizdiğiniz deseni yapılacak ürüne uygun kompozisyon oluşturacak biçimde çiziniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Temiz ve düzenli çalışınız.

➤ Deseni renklendiriniz.

➤ Renk uyumlarına dikkat ediniz.

Resim 1.3:Deseni renklendirme

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki cümlelerin başında boş bırakılan parantezlere, cümlelerde verilen bilgiler doğru ise D, yanlış ise Y yazınız.

1. ()Aplike, fon kumaşın üzerine aplikelik kumaşın farklı iğne teknikleri kullanılarak tutturulması ile oluşan işleme tekniğidir.
2. ()Aplikelik kumaş ile fon kumaşın aynı cins kumaş olması önemli değildir.
3. ()Açık aplikede desen, fon kumaşın tersine çizilmelidir.
4. ()Aplikede çok detaylı olmayan daha çok geniş yüzeyli desenler üzerine uygulama yapılır.
5. ()Aplike desenlerinde sadece tabiattan faydalanılır.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-2

AMAÇ

Bu faaliyette verilecek bilgiler ve kazandırılacak beceriler doğrultusunda, temiz ve aydınlık ortam sağlandığında elde applike tekniğinde kullanılan kumaşları, iplikleri, yardımcı malzemeleri ve özelliklerini kavrayacaksınız.

ARAŞTIRMA

- Elde applikede kullanılan kumaşları araştırınız ve bulduğunuz kumaşları sınıfa getiriniz.
- Elde applike tekniğinde kullanılan yardımcı malzemeleri (ponpon, göz, burun, pul, boncuk vb.) araştırarak sınıfa getiriniz.

2. MALZEME İHTİYACINI BELİRLEME

2.1. Applike Tekniğinde Kullanılan Kumaşlar

Fon ve applikelik olmak üzere iki çeşit kumaş kullanılır. Burada dikkat edilmesi gereken aynı cins kumaşların (keten kumaş üzerine keten, patiska üzerine patiska gibi) bir arada kullanılmasına özen göstermektir.

Fantezi işlemlerde yünlü üzerine kadife, saten üzerine kadife, tül üzerine organze, çuha üzerine deri tercih edilebilir.

Resim 2.1: Kumaş örnekleri

2.1.1. Çeşitleri

Aplike tekniğinde kullanılan kumaş çeşitleri arasında;

- Yöresel kumaşlar (Meydanîye, Ödemiş ipeği vb.),
- Desenli kumaşlar (pötikareli, çiçekli),
- Deri,
- İpek,
- Kadife,
- Saten,
- Tafta,
- Keten,
- Patiska,
- Pelüş,
- Polar,
- Opal,
- Kürk,
- Akfil,
- Jorjet,
- Çuha,
- Terikoton,
- Alpaka vb. sıralanabilir.

2.1.2. Özellikleri

Aplike tekniği; sık dokunuşlu, seyrek olmayan, yıkandığında boya vermeyen her türlü malzeme üzerine uygulanabilir. Desenli kumaşlarda tercih edilebilir.

2.2. Aplike Tekniğinde Kullanılan İplikler

- Nakış iplikleri (mulineler, kotonlar, ipekler)
- Sim
- Kordon ipliği (sarmanın altından yürütmek için)

Resim 2.2: İpek iplik örnekleri

Resim 2.3: Muline iplik örnekleri

Resim 2.4: Sim örnekleri

2.3. Aplike Tekniğinde Kullanılan Yardımcı Malzemeler

Çeşitli ebatlarda ve şekillerde boncuk, pul, inci, straz, kurt, tırtıl gibi malzemeler applike tekniğinde kullanılan yardımcı malzemelerdir. Hayvan figürleri için göz, burun ve ağız gibi malzemeler de ürünü süslemek için kullanılır.

Resim 2.5: Yardımcı malzeme örnekleri

Resim 2.6: Canlı figürler için malzeme örnekleri

UYGULAMA FAALİYETİ

Aşağıdaki işlem basamaklarını uygulayarak elde applike tekniğinde kullanılan kumaş, iplik ve yardımcı malzemeleri belirleyebileceksiniz.

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Yapacağınız ürünü belirleyiniz.	➤ Amaca uygun ve kullanışlı olmasına dikkat ediniz.
➤ Ürüne uygun fon kumaşı belirleyiniz.	➤ Kumaşın özelliklerine dikkat ediniz.
➤ Ürüne ve fon kumaşına uygun aplikelik kumaşı belirleyiniz.	➤ Fon kumaş ile aynı cins kumaş olmasına özen gösteriniz.
➤ Ürüne uygun, fon ve aplikelik kumaşı kesiniz.	➤ Ekonomik olunuz.
➤ Ürüne uygun iplik belirleyiniz.	➤ İpliğin kumaşla uyumlu olmasına dikkat ediniz. ➤ Kumaşın özelliklerine dikkat ediniz.
➤ İplik renklerini belirleyiniz.	➤ Kumaşın rengine uygulanacak tekniğe dikkat ediniz.
➤ Yardımcı malzemeleri belirleyiniz. ➤ Yardımcı malzemeleri uygun yerde kullanınız.	➤ Desene ve ürüne uygun fisto, dantel, pul, boncuk, yün iplik, inci ve canlı figürler içinde göz, burun, saç, aksesuar vb. gibi malzeme seçimi yapınız.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki cümlelerin başında boş bırakılan parantezlere, cümlelerde verilen bilgiler doğru ise D, yanlış ise Y yazınız.

1. () Aplike tekniğinde kullanılan kumaşlar fon ve aplikelik olmak üzere iki çeşittir.
2. () Kumaş seçimi yaparken dikkat edilmesi gereken şey, aynı cins kumaşların bir arada kullanılmasına özen göstermektir.
3. () Aplike tekniğinde seyrek dokunuşlu kumaşlar tercih edilmelidir.
4. () Desenli kumaşlar aplikede kullanılmaz.
5. () Aplike tekniğinde yardımcı malzemelerle işleme zenginleştirilir.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-3

AMAÇ

Bu faaliyette verilecek bilgiler ve kazandırılacak beceriler doğrultusunda, temiz ve aydınlık ortam sağlandığında elde applike tekniğinde kullanılan desen geçirme tekniklerini öğreneceksiniz. Elde applike tekniğinde kumaşı germe yöntemlerini öğreneceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Desen geçirme tekniklerini araştırınız.
- Kumaşı germe tekniklerini araştırınız.

3. KUMAŞI İŞLEMeye HAZIRLAMA

3.1. Ölçü Oran

Applike tekniğinde işlenecek ürünün ölçü oranı, yapılacak ürüne ve kullanılacak yere göre belirlenir. Kullanım yeri ölçülendirmede önemli bir unsurdur.

3.2. Deseni Kumaşa Geçirmede Kullanılan Araç ve Gereçler

- Belirlenmiş desen
- Parşömen kâğıdı
- Kurşun kalem
- Silgi
- Mezura
- Toplu iğne
- Makas
- Cetvel
- Karbon kâğıdı (koyu renk kumaşlar için)
- Ütü (ütü ile geçen desenler için)
- Ütü masası
- Ütü bezi

3.3. Applike Tekniğinde Kullanılan Desen Geçirme Teknikleri

- Çizerek desen geçirme
- Kopya kâğıdı ile desen geçirme
- Ütüleme yolu ile desen geçirme

NOT: Desen geçirme tekniklerinin uygulanışı için İşlemeye Hazırlık modülüne bakınız.

3.4. Aplike Tekniğinde Kumaşı Germe ve nemi

Nakişta kumaşın gergin olması işlemenin netliği açısından oldukça önemlidir. Aplikelik kumaşı fon kumaş üzerine elimizle gerdirerek teyellemeye zen göstermeliyiz. Gerilen kumaş işlemenin daha kolaylıkla ve hızlı bir Şekilde olmasını sağlar.

3.4.1. Kullanılan Germe Yöntemleri

Uygulanacak olan germe yöntemi kumaş özelliğine ve uygulanacak tekniğe göre belirlenir.

- Kasnak ile germe
- Gergef ile germe
- Kâğıt ile germe

3.4.2. Kumaşı Kasnakla Germe

Kumaşı kasnak ile germede işleme yapılacak kumaşın üzerine desen çizildikten sonra kumaşın üstüne boy iplikleri dikkate alınarak kasnak bezleri yerleştirilir. Kasnağın kk olan parçası kumaşın altına büyük olan üstüne yerleştirilir. Kasnak bezleri yardımıyla kumaş gerginleştirilir.

3.4.3. Kullanılan Araç ve Gereçler

- Kasnak
- Kasnak bezleri
- İşleme yapılacak kumaş
- Ekstrafor
- İğne
- İplik
- Kâğıt (kâğıtla germek için parşömen, dosya kâğıdı ve benzeri gibi)
- t
- t masası
- t bezi

UYGULAMA FAALİYETİ

Aşağıdaki işlem basamaklarını uygulayarak kumaşı işlemeye hazırlayabileceksiniz.

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none">➤ Üzerine desen çizilmiş parşömen kâğıdı, aplikelik ve fon kumaş, kalem, kalem açacağı, mezüre, karton, cetvel, toplu iğne, nakış iğnesi, beyaz nakış ipliği, kasnak bezi, el kasnağı malzemelerini hazırlayınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ Malzemeleri eksiksiz hazırlayınız.
<ul style="list-style-type: none">➤ Kumaş ölçülerini belirleyiniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Yapılacak ürüne göre fon kumaş, işlenecek desene göre de aplikelik kumaş ölçülerini belirleyiniz.
<ul style="list-style-type: none">➤ Belirlenen ölçülerde kumaşınızı kesiniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Fon ve aplikelik kumaşları ürün ve desen özelliğine uygun olarak iplik çekerek ya da kalıp yardımıyla kesiniz.
<ul style="list-style-type: none">➤ Kumaşları uygulamaya geçmeden önce nemli bezle ütüleyiniz ya da ılık suda yıkayınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ İki kumaş birbiri üzerine applike edileceği için renk verme ve çekme payı ortadan kaldırılmalıdır.
<ul style="list-style-type: none">➤ Fon kumaşın kenar sürfilesini yapınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ Kumaşın atmamasına özen gösteriniz.
<ul style="list-style-type: none">➤ Fon kumaşın orta teyelini alarak deseni yerleştireceğiniz yeri belirleyiniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Orta teyeli alırken kumaşın iplikleri sayılıyorsa en ve boy ipliklerini takip ediniz. Sayılmıyorsa ütü ile bu noktaları belirginleştirebilirsiniz.
<ul style="list-style-type: none">➤ Deseni kumaşa geçiriniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Kumaş özelliğine ve uygulanacak tekniğe uygun olarak deseni fon ya da aplikelik kumaşına çiziniz.➤ Orta teyel alma, sürfile yapma ve desen geçirme teknikleri için İşlemeye Hazırlık modülüne bakınız.
<ul style="list-style-type: none">➤ Aplikelik kumaşı desen özelliğine uygun olarak fon kumaşın üzerine yerleştiriniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Aplikelik kumaşı yerleştirirken fon kumaş ile en ve boy ipliklerinin birbirini takip etmesine dikkat ediniz. Aplikelik kumaşın kabarık görünmesini istiyorsanız altına elyaf ya da sünger yerleştiriniz. Bu şekilde teyel yapınız.
<ul style="list-style-type: none">➤ Kumaşı uygun teknik ile geriniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Kumaşı kasnak ile gereksiniz mutlaka kasnak bezi kullanınız ve özellikle ince kumaşlarda kesinlikle kumaştan çekerek germe işlemini gerçekleştirmeyiniz.➤ Kumaşı en ve boy iplikleri yönünde çekerek germeye özen gösteriniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki cümlelerin başında boş bırakılan parantezlere, cümlelerde verilen bilgiler doğru ise D, yanlış ise Y yazınız.

1. () Aplikede çizerek, ütüyerek, karbon kâğıdıyla desen geçirme teknikleri kullanılır.
3. () Desen geçirme tekniği uygulanacak tekniğe ve kumaş özelliğine göre belirlenir.
4. () Koyu renk kumaşlarda çizerek desen geçirme tekniği uygulanır.
5. () Aplikelik kumaş, fon kumaş üzerine yerleştirilirken en ve boy ipliklerinin birbirini takip etmesi çok önemlidir.
6. () Kumaşı işlemeye hazırlarken istediğimiz ölçüleri kullanabiliriz.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-4

AMAÇ

Bu faaliyette verilecek bilgiler ve kazandırılacak beceriler doğrultusunda, temiz ve aydınlık ortam sağlandığında elde aplikede kullanılan tekniklerin neler olduğunu öğreneceksiniz. Elde aplikede kullanılan teknikleri uygulayabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Elde aplikede kullanılan teknikleri araştırınız.

4. APLİKE KUMAŞINI TUTTURMA TEKNİKLERİNİ UYGULAMA

Aplikelik kumaş, fon kumaşı üzerine monte edilirken uygulanan işleme tekniklerinin uyumu iş kalitesi açısından önemli bir unsurdur. Tutturma tekniklerini uygulanmadan önce aplikenin uygulanış şekli belirlenmelidir.

Resim 4.1: Aplike iğne teknikleri

- Sarma (ince ve kalın sarma) ile tutturma
- Paris puanı ile tutturma
- Sarmalı Paris puanı ile tutturma
- Kordon tutturma iğnesi ile tutturma
- Türk ajuru ile tutturma

- Rişliyö (fisto ilmeği) ile tutturma
- Fantezi Çin iğnesi ile tutturma

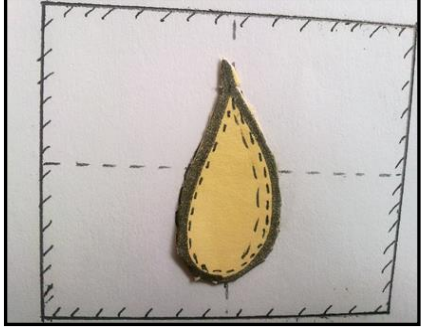

Resim 4.2: Aplike örnek parça

UYGULAMA FAALİYETİ

Aşağıdaki işlem basamaklarını uygulayarak kapalı applike tekniği için hazırlık yapabileceksiniz.

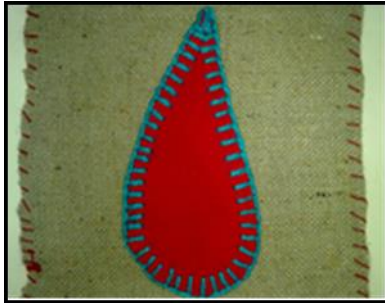
İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none">➤ Yapacağınız ürüne uygun aplikelik ve fon kumaşınızı hazırlayınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ Kapalı applike, ince kumaşlarda daha iyi sonuç verdiği için kumaş seçiminizi buna göre yapınız.
<ul style="list-style-type: none">➤ Belirlediğiniz deseni uygun desen geçirme tekniğini uygulayarak aplikelik kumaşın yüzüne, kenarlarında pay kalacak şekilde geçiriniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Kapalı applike, az girintili ve büyük desenlerde rahat uygulanabileceği için desen seçiminde bunları göz önünde bulundurunuz. <p>Şekil 4.1: Desen çizme</p>
<ul style="list-style-type: none">➤ Desen çizgisinin 0,5 cm dışından kumaşın fazlalığını kesiniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Kumaşı keserken dikkatli olunuz. <p>Şekil 4.2: Kumaşın fazlalık kısmını kesme</p>
<ul style="list-style-type: none">➤ Fazlalık olan kısmı, desen çizgisinden arkaya doğru katlayarak çizginin 1-2 mm yanından	<ul style="list-style-type: none">➤ Desenin yuvarlak kısımlarını sivri uçlu bir makasla çitlatarak daha net dönmesini sağlayabilirsiniz.

<p>teyvelleyiniz.</p>	 <p>Şekil 4.3: Kenar payımı teyelleme</p>
<p>➤ Her tarafını teyelledikten sonra fon kumaşın yüzüne, teyelle geçirilmiş desenin üzerine denk gelecek şekilde applike kumaşı yerleştirerek fon kumaşa teyvelleyiniz.</p>	 <p>Şekil 4.4: Parçayı fon kumaş üzerine yerleştirme</p>
<p>➤ Uygun iğne tekniğini uygulayınız.</p>	 <p>Şekil 4.5: Kordon tutturma tekniğini uygulama</p>

UYGULAMA FAALİYETİ

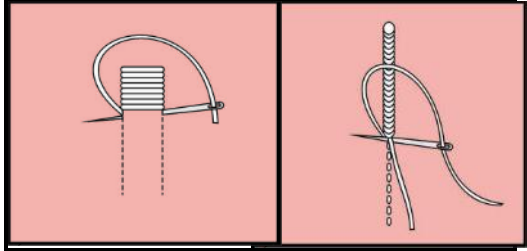

Aşağıdaki işlem basamaklarını uygulayarak açık applike tekniği için hazırlık yapabileceksiniz.

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none">➤ Uygun desen geçirme tekniği kullanarak deseninizi fon kumaşın tersine geçiriniz.	 <p>Resim 4.2.1: Deseni çizme</p>
<ul style="list-style-type: none">➤ Fon kumaşın tersine çizilen deseni teyelleyerek kumaşın yüzüne çıkarınız.	 <p>Şekil 4.2.2: Deseni teyelleme</p>
<ul style="list-style-type: none">➤ Aplikelik kumaşı teyelle belirlenen desenin üzerine yerleştiriniz.	 <p>Şekil 4.2.3: Aplikelik kumaşı teyelleme</p>

<ul style="list-style-type: none"> ➤ Fon kumaşının tersine geçirdiğiniz desenin üzerinden, teyelleme tekniği ile deseni aplikelik kumaşa geçiriniz. ➤ Teyel üzerinden elde sıkı bir makine dikişi geçerek tekniğe öyle geçiniz. 	 <p>Resim 4.2.4: Deseni aplikelik kumaşa teğelle geçirme</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Üzerine değişik iğne tekniklerini uygulayınız. 	 <p>Şekil 4.2.5: İğne tekniğini uygulama</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ İşleme sona erdikten sonra kenarlarda kalan applike kumaşını ince uçlu makasla temizleyiniz. ➤ (Bu işlemi tam tersi olarak da yapabilirsiniz yani önce fazlalık kısımları kesip daha sonra tekniği uygulayabilirsiniz.) 	 <p>Şekil 4.2.5: Kumaşın fazlalık kısmını çıkarma</p>

UYGULAMA FAALİYETİ

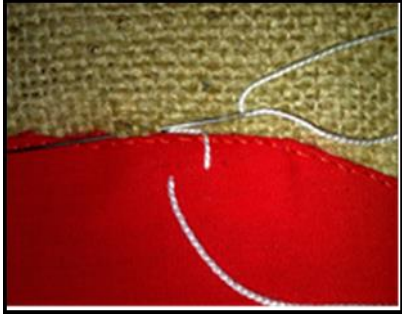

Aşağıdaki işlem basamaklarını uygulayarak sarma yapabileceksiniz.

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none">➤ Çalışacağınız ortamı ve gerekli olan araç gereçleri hazırlayınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ İş önlüğünüzü giyiniz. Aydınlık bir ortam tercih ediniz.
<ul style="list-style-type: none">➤ Kullanacağımız ipliği iğneye takınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ İpliğin ve kumaşın kalınlığına uygun iğne tercih ediniz.
<ul style="list-style-type: none">➤ Uygulama noktasına ipliği tutturup başlama noktasından yukarı çıkınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ İpliği sağlam tuturunuz ve başlama noktasını doğru tespit ediniz.
<ul style="list-style-type: none">➤ Sağa doğru desenin kalınlığını göz önüne alarak iğnenizi şekildeki gibi batırınız.➤ İğnenizi başlangıç noktasının hemen altından çıkınız.➤ Aynı işlemi tekrarlayarak deseni tamamlayınız.➤ Sarma kalınlığı iplik, kumaş ve işleme yapılacak desen özelliğine göre ayarlanır.	<div style="text-align: center;"><p>Kalın sarma İnce sarma</p><p>Resim 4.3.1: Sarma tekniğini uygulama</p><p>Resim 4.3.2: Sarma tekniği uygulanmış örnek</p></div>

UYGULAMA FAALİYETİ

Aşağıdaki işlem basamaklarını uygulayarak Paris puanı yapabileceksiniz.

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none">➤ Çalışacağınız ortamı ve gerekli olan araç gereçleri hazırlayınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ İş önlüğünüzü giyiniz. Aydınlık bir ortam tercih ediniz.
<ul style="list-style-type: none">➤ Kullanacağınız ipliği iğneye takınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ İpliğin ve kumaşın kalınlığına uygun iğne tercih ediniz.➤
<ul style="list-style-type: none">➤ İşlemeye başlayacağınız noktayı tespit ediniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ İşlemeye başlayacağınız noktayı desenin şekline göre belirleyiniz.
<ul style="list-style-type: none">➤ İğnenizi üç iplik yukarı doğru sayarak batırınız.➤ Battığınız noktadan sola doğru sayarak çıkınız.	 <p>Resim 4.4.1: Paris puanı yapma</p>
<ul style="list-style-type: none">➤ Geriye doğru üç iplik sayarak bir önce battığınız noktaya tekrar batınız.➤ Battığınız yerin çaprazından iğneyi çıkınız.	 <p>Resim 4.4.2: Paris puanı yapma</p>

<p>➤ Aynı işlemleri tekrarlayarak motifi tamamlayınız.</p>	 <p>Resim 4.4.3: Paris puanı yapma</p>
<p>➤ Aynı işlemleri tekrarlayarak motifi tamamlayınız.</p>	 <p>Resim 4.4.4: Paris puanı yapma</p> <p>➤ Paris puanının makine dikişine benzeyen tarafı motifin dışına yani fon kumaşın üzerine, uzantılarının ise aplikelik kumaşı tutacak şekilde olmasına çalışınız.</p> <p>Resim 4.4.5: Uygulanmış örnek</p>

UYGULAMA FAALİYETİ

Aşağıdaki işlem basamaklarını uygulayarak sarmalı Paris puanı yapabileceksiniz.

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none">➤ Çalışacağınız ortamı ve gerekli olan araç gereçleri hazırlayınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ İş önlüğünüzü giyiniz. Aydınlık bir ortam tercih ediniz.
<ul style="list-style-type: none">➤ İşlemeye uygun renkte kordonu elinizde hazırlayınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ İpliğin katı biraz fazla olursa daha belirgin olur.
<ul style="list-style-type: none">➤ Kullanacağımız ipliği iğneye takınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ İpliğin ve kumaşın kalınlığına uygun iğne tercih ediniz.
<ul style="list-style-type: none">➤ İşlemeye başlayacağınız noktayı tespit ediniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ İşlemeye başlayacağınız noktayı desenin şekline göre belirleyiniz.
<ul style="list-style-type: none">➤ Desenin başlangıç noktasından kordonu tersinden tutturup kumaşın yüzüne geçiriniz.	 <p>Resim 4.5.1: Kordonu tutturma</p>
<ul style="list-style-type: none">➤ Paris puanının makine dikişleri fon kumaşın üzerine gelecek şekilde 1 adet Paris puanı işleyiniz.	 <p>Resim 4.5.2: Paris puanı ile kordonu sarma</p>

- Puanların makine dikişlerini 1-2 defa aynı noktaya batarak sarınız.
- Ara sıra yürütülen kordonu çekerek işleme aynı şekilde devam ediniz.

Resim 4.5.3: Paris puanını uygulama

Resim 4.5.4:Uygulanmış örnek

UYGULAMA FAALİYETİ

Aşağıdaki işlem basamaklarını uygulayarak kordon tutturma yapabileceksiniz.

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none">➤ Çalışacağınız ortamı ve gerekli olan araç gereçleri hazırlayınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ İş önlüğünüzü giyiniz. Aydınlık bir ortam tercih ediniz.
<ul style="list-style-type: none">➤ İşlemeye uygun renkte kordonu elinizde hazırlayınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ İpliğin katı biraz fazla olursa daha belirgin olur.
<ul style="list-style-type: none">➤ Kullanacağınız ipliği iğneye takınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ İpliğin ve kumaşın kalınlığına uygun iğne tercih ediniz.
<ul style="list-style-type: none">➤ İşlemeye başlayacağınız noktayı tespit ediniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ İşlemeye başlayacağınız noktayı desenin şekline göre belirleyiniz.
<ul style="list-style-type: none">➤ Desen ve yapılacak ürünün özelliğine göre 1-2 ya da daha fazla kordon hazırlayınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ Kordonun kalınlığını desen ve kumaş özelliğine göre belirleyiniz. <p>Resim 4.6.1: Kordon hazırlama</p>
<ul style="list-style-type: none">➤ İğnenizi işlemenin dibinden çıkararak, iğneyi kordonun üzerinden geçirerek çıktığınız yerin 1-2 mm yanına batınız.	 <p>Resim 4.6.2: Kordonu tutturma</p>

- Aynı işleme eşit aralıklarla devam ediniz.

Resim 4.6.3: Kordonu tutturma

- İşlemeniz tamamlanınca işleme ipliğini ve kordonu tutturunuz.

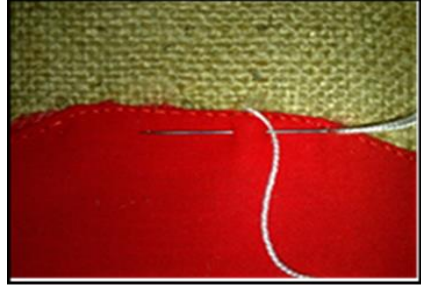
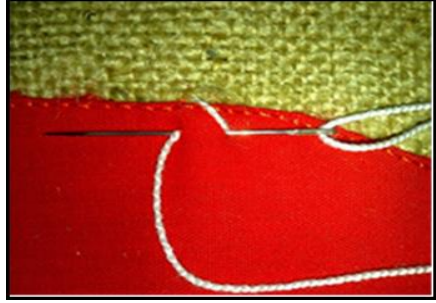
Resim 4.6.4: Kordonu tutturma

Resim 4.6.5: Uygulanmış örnek

UYGULAMA FAALİYETİ

Aşağıdaki işlem basamaklarını uygulayarak Türk ajuru yapabileceksiniz.

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none">➤ Çalışacağınız ortamı ve gerekli olan araç gereçleri hazırlayınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ İş önlüğünüzü giyiniz. Aydınlık bir ortam tercih ediniz.
<ul style="list-style-type: none">➤ İşlemeye uygun renkte kordonu elinizde hazırlayınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ İpliğin katı biraz fazla olursa daha belirgin olur.
<ul style="list-style-type: none">➤ Kullanacağımız ipliği iğneye takınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ İpliğin ve kumaşın kalınlığına uygun iğne tercih ediniz.
<ul style="list-style-type: none">➤ İşlemeye başlayacağınız noktayı tespit ediniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ İşlemeye başlayacağınız noktayı desenin şekline göre belirleyiniz.
<ul style="list-style-type: none">➤ Seçtiğiniz ipliği iğneye takınız, başlangıç noktasından iğnenizi çıkınız.➤ İğnenizi aşağı doğru üç iplik sağa doğru üç iplik sayarak batırınız.➤ İğnenizi batırdığınız noktadan sola altı iplik sayarak çıkarınız.	 <p>Resim 4.7.1: Türk ajurunu uygulama</p>
<ul style="list-style-type: none">➤ Geriye dönüp sağa altı iplik sayarak geri batırınız.➤ Tekrar sola dönüp altı iplik sayarak çıkınız.	 <p>Resim 4.7.2: Türk ajurunu uygulama</p>

<ul style="list-style-type: none"> ➤ Yukarı üç iplik sağa üç iplik sayarak iğnenizi başlangıç noktasına batırınız. ➤ Sola doğru altı iplik sayarak iğnenizi çıkarınız. İşlemeye ajur görünümü kazandırmak için ipliğinizi çekerek çalışınız. 	 <p>Resim 4.7.3: Türk ajurunu uygulama</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Geriye dönüp altı iplik sayarak iğnenizi batırınız. ➤ Tekrar sola dönüp altı iplik sayarak çıkınız. 	 <p>Resim 4.7.4: Türk ajurunu uygulama</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Aşağı üç iplik, sağa üç iplik sayarak batırınız. ➤ Aynı işlemleri yaparak işlemeyi bitiriniz. İpliğinizi tutturunuz. 	 <p>Resim 4.7.5: Türk ajurunu uygulama</p> <p>Resim 4.7.6: Türk ajurunu uygulama</p>

Resim 4.7.7:Türk ajuru ile çalışılmış rnek

UYGULAMA FAALİYETİ

Aşağıdaki işlem basamaklarını uygulayarak rişliyö yapabileceksiniz.

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none">➤ Çalışacağınız ortamı ve gerekli olan araç gereçleri hazırlayınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ İş önlüğünüzü giyiniz. Aydınlık bir ortam tercih ediniz.
<ul style="list-style-type: none">➤ İşlemeye uygun renkte kordonu elinizde hazırlayınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ İpliğin katı biraz fazla olursa daha belirgin olur.
<ul style="list-style-type: none">➤ Kullanacağınız ipliği iğneye takınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ İpliğin ve kumaşın kalınlığına uygun iğne tercih ediniz.
<ul style="list-style-type: none">➤ İşlemeye başlayacağınız noktayı tespit ediniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ İşlemeye başlayacağınız noktayı desenin şekline göre belirleyiniz.
<ul style="list-style-type: none">➤ Kumaşın yüzeyine çıkınız.➤ İpliğinizi sol elin başparmağı ile aşağı doğru sıkıştırınız.➤ İğnenizi aplikelik kumaş üzerinde ilk çıktığınız noktanın bir iplik yanına batırınız.➤ İğnenizi ilmeğin içinden çıkınız.	 <p>Resim 4.8.1: Rişliyö tekniğini uygulama</p>
<ul style="list-style-type: none">➤ Aplikelik kumaş üzerinde battığımız yerin 1-2 mm yanından çıkarak işlemi sürdürünüz. (Rişliyö tekniğini uygularken ilmiklerin motifin dışına gelmesine özen gösteriniz.)	 <p>Resim 4.8.2: Rişliyö tekniğini uygulama</p>

- İğneyi yukarı doğru çekerek ilmeği sıkıştırınız.
- Aynı işlemi tekrarlayarak deseni tamamlayınız

Resim 4.8.3: Rişliyö tekniğini uygulama

Resim 4.8.4: Uygulanmış örnek

UYGULAMA FAALİYETİ

Aşağıdaki işlem basamaklarını uygulayarak fantezi Çin iğnesi yapabileceksiniz.

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none">➤ Çalışacağınız ortamı ve gerekli olan araç gereçleri hazırlayınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ İş önlüğünüzü giyiniz. Aydınlık bir ortam tercih ediniz.
<ul style="list-style-type: none">➤ İşlemeye uygun renkte kordonu elinizde hazırlayınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ İpliğin katı biraz fazla olursa daha belirgin olur.
<ul style="list-style-type: none">➤ Kullanacağınız ipliği iğneye takınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ İpliğin ve kumaşın kalınlığına uygun iğne tercih ediniz.
<ul style="list-style-type: none">➤ İşlemeye başlayacağınız noktayı tespit ediniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ İşlemeye başlayacağınız noktayı desenin şekline göre belirleyiniz.
<ul style="list-style-type: none">➤ Desenin kenarından ipliğinizi tutturunuz.➤ Desenin etrafından fazlalık olan aplikelik kumaşı, ince uçlu nakış makasıyla 1 mm'den kesiniz.➤ Dıştan içe doğru uzunlu kısıklı atmalar yaparak deseni fantezi Çin iğnesi tekniği ile tamamlayınız.	 <p>Resim 4.9.1: Fantezi Çin iğnesi örneği</p>
<ul style="list-style-type: none">➤ İşlemeyi bitirdikten sonra ipliğinizi tutturunuz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Uzunlu kısıklı atılan fantezi Çin iğnesi ipliklerini desen boyutu ile orantılı yapınız (Ayrıntılı bilgi için Çin iğnesi modülüne bakınız.).

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki cümlelerin başında boş bırakılan parantezlere, cümlelerde verilen bilgiler doğru ise D, yanlış ise Y yazınız.

1. () Kordon tutturma tekniği için önceden kordon hazırlamak gerekir
2. () Kapalı applike tekniğini uygularken desen fon ve aplikelik kumaşların yüzüne çizilir.
3. () Applike, açık ve kapalı applike olmak üzere iki şekilde uygulanır.
4. () Kapalı aplikede genellikle çok girintili ve küçük desenler kullanılır.
5. () Aplikelik kumaşın etrafındaki kumaş 1-2 mm'den ince uçlu bir makasla dikkatlice kesilir.
6. () Uygulanacak olan tutturma tekniği ürünün özelliklerine göre belirlenmelidir.
7. () Kapalı aplikede teyel alırken desenin şekline göre kumaş bazı yerlerde çıtlatılarak arka tarafa kıvrılır ve teyellenir.
8. () Türk işi tekniğinde ilmekler arasındaki oran orantı önemli değildir.
9. () Fantezi Çin iğnesi aplikede kullanılmaz.
10. () Sarma tekniği ince ve kalın olmak üzere iki şekilde uygulanır.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-5

AMAÇ

Bu faaliyette verilecek bilgiler ve kazandırılacak beceriler doğrultusunda, temiz ve aydınlık ortam sağlandığında yardımcı iğne tekniklerini uygulayabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Aplikede kullanılan yardımcı iğne tekniklerini araştırınız.
- Çevrenizde bulduğunuz örnekleri sınıf ortamına getirerek arkadaşlarınızla paylaşınız.

5. APLİKEDEN KULLANILAN YARDIMCI İĞNE TEKNİKLERİ

Yardımcı iğne teknikleri açık ve kapalı aplikede uygulanabilir. Aplike yapımında kullanılan yardımcı iğne teknikleri şunlardır:

Resim 5.1:Yardımcı iğne malzemeleri

- Pul boncuk dikme
- Basit nakış iğne teknikleri

5.1. Pul Boncuk Dikme

Pul, boncuk, straz, inci, kurt, tırtıl gibi malzemelerin kumaş üzerine tutturularak yapıldığı bir işleme tekniğidir.

İşlemeye zenginlik katmak amacıyla çok sık olmamakla beraber pul, boncuk, straz, kurt tırtıl, gibi malzemeler kullanılabilir (Ayrıntılı bilgi için Pul Boncuk modülüne bakınız.).

5.2. Basit Nakış İğne Teknikleri

Elde applike tekniğinde yardımcı iğne olarak diğer tekniklere göre daha fazla kullanılır. Tek ya da birkaç iğne tekniğinin birlikte kullanılarak yapılmasından oluşan bir işleme tekniğidir. Genelde yardımcı iğne olarak tamamlayıcı bir tekniktir. Tek başına da yapıldığında güzel işlemler meydana gelir.

Basit nakış iğne teknikleri;

- Düz iğneler,
- İlmikli iğneler,
- Zincir iğneleri,
- Düğümlü iğneler,
- Karışık iğnelerdir.

Resim 5.2:Yardımcı iğne teknikleri ile tamamlanmış applike örtü örneği

UYGULAMA FAALİYETİ

Aşağıdaki işlem basamaklarını kullanarak yardımcı iğne tekniklerini uygulayınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none">➤ Çalışma yerinizi ve yardımcı iğne tekniklerinde kullanacağınız malzemeleri hazırlayınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ Aydınlık bir ortam tercih ediniz ve malzemelerinizin işlemeyle uyumlu olmasına özen gösteriniz.
<ul style="list-style-type: none">➤ Ürüne ve tekniğe uygun olan basit nakış iğnesi tekniğini, yardımcı iğne tekniği olarak uygulayınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ Tekniği uygulamak için Basit Nakış İğneleri modülüne bakınız. <p>Resim 5.1: Basit nakış iğneleri ile tamamlanmış applike örneği</p>
<ul style="list-style-type: none">➤ Ürüne ve tekniğe uygun olan pul boncuk tekniğini yardımcı iğne tekniği olarak uygulayınız.➤ Tekniği uygulamak için Pul ve Boncuk Dikişleri modülüne bakınız.	 <p>Resim 5.2: Pul ve boncuklarla tamamlanmış applike örneği</p>

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki cümlelerin başında boş bırakılan parantezlere, cümlelerde verilen bilgiler doğru ise D, yanlış ise Y yazınız.

1. () Yardımcı iğne teknikleri sadece kapalı aplike tekniğinde uygulanır.
2. () Aplikede uygulanan basit nakış iğneleri ve pul boncuk dikme yardımcı iğnelerdir.
3. () İşlemeye zenginlik katmak amacıyla pul ve boncuklar dikilebilir.
4. () Yardımcı iğne tekniğinde kullanılacak malzemelerin işlemeyle uyumlu olması önemli değildir.
5. () Yardımcı iğne tekniğini seçerken ürüne ve tekniğe uygun olmasına dikkat etmek gerekir.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-6

AMAÇ

Bu faaliyette verilecek bilgiler ve kazandırılacak beceriler doğrultusunda, temiz ve aydınlık ortam sağlandığında aplikede kullanılan kenar temizleme tekniklerini öğreneceksiniz. Aplikede kullanılan kenar temizleme tekniklerini uygulayabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Aplike tekniğinde kullanılan kenar temizleme tekniklerini araştırınız.
- Çevrenizde yapılmış applike tekniğinde kullanılan kenar temizleme tekniklerini araştırınız. Bulduğunuz örnekleri sınıfa getiriniz.

6. KENAR TEMİZLEME

6.1. Kenar Temizlemenin Önemi

Kenar temizleme teknikleri, işlemesi biten ürünün kenarlarının temizlenmesi ve süslenmesi amacıyla yapılır. Kenar temizlemenin ürünle uyumlu olması, kullanışlılık ve estetik görünüm açısından önemlidir.

6.2. Kenar Temizleme Tekniğini Seçerken Dikkat Edilecek Noktalar

Kenar temizleme tekniğinin;

- İşleme tekniğine uygun olmasına,
- Ürünün kullanılacağı yere uygun olmasına,
- İşleme yapılan kumaşa uygun olmasına
- Kişinin zevkine uygun olmasına,
- Kullanışlı ve ekonomik olmasına dikkat edilmelidir.

6.3. Kenar Temizleme Çeşitleri

Kenar temizleme çeşitleri aşağıda sıralanmıştır:

- Köşe yaparak
- Hazır bantlarla ve harçlarla
- Aplike yaparak

NOT: Ayrıntılı bilgi için İşlemeye Hazırlık modülüne bakınız.

UYGULAMA FAALİYETİ

Aşağıdaki işlem basamaklarını kullanarak kenar temizleme tekniğini uygulayabileceksiniz.

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Kenar temizleme tekniğini seçiniz.	➤ Tekniğe ve ürüne uygun kenar temizleme tekniği seçmeye dikkat ediniz. ➤ İşleme yapılan kumaşa uygun kenar temizleme tekniğini seçmeye dikkat ediniz. ➤ Kullanışlı ve ekonomik olmasına dikkat ediniz.
➤ Seçtiğiniz tekniğe uygun malzeme temin ediniz.	➤ Malzemelerinizi eksiksiz hazırlayınız.
➤ Seçtiğiniz kenar temizleme tekniğini uygulayınız.	➤ Seçtiğiniz tekniğin işlem basamakları için İşlemeye Hazırlık modülüne bakınız.
➤ Temiz çalışınız.	➤ Temiz çalışmaya özen gösteriniz.

Resim 6.1: Aplike ile kenar temizleme

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki cümlelerin başında boş bırakılan parantezlere, cümlelerde verilen bilgiler doğru ise **D**, yanlış ise **Y** yazınız.

1. () Kenar temizleme teknikleri, işlenmesi biten ürünün kenarlarının temizlenmesi ve süslenmesi amacı ile yapılır.
2. () Kenar temizleme tekniğini seçerken kişinin zevkine bakılmaz.
3. () Kenar temizleme tekniğini seçerken işleme yapılan kumaşa uygun olmasına dikkat etmeliyiz.
4. () Kenar temizleme tekniğini işleme tekniğini göz önünde bulundurarak tercih etmek doğru olmaz.
5. () Kenar temizleme tekniğinin kullanışlı ve ekonomik olması önemlidir.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-7

AMAÇ

Bu faaliyette verilecek bilgiler ve kazandırılacak beceriler doğrultusunda, temiz ve aydınlık ortam sağlandığında tekniğe uygun ütü yapabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Ütü yaparken dikkat edilmesi gereken noktaları yazılı kaynaklardan araştırınız.

7. ÜTÜLEME

7.1. Bitmiş Ürünü Ütüleme

Ütü, yapılan işlemlerin güzel görünmesini sağlar. Küçük hataların kaybolması için tekniğe uygun ütü yapılmalıdır.

Resim 7.1: Ütüleme

7.2. Ürünü Ütülemede Kullanılan Araç ve Gereçler

- Ütü
- Ütü masası
- Ütü bezi
- Su ve su kabı
- Küvet

7.3. Ürün Özelliğine Göre Ütü Yapma

Üründe kullanılan kumaş, iplik ve işleme tekniği dikkate alınarak ütü yapılır. Aplike kabarık bir işleme olduğu için altına birkaç kat havlu konarak yumuşak bir zeminde ütülenmelidir.

7.4. İşlenmiş Ürünü Ütülerken Dikkat Edilecek Teknik Esaslar

İşlenmiş ürünü ütülerken;

- Ütü yapılacak yerin aydınlık olmasına,
- Ütünün altının temiz olmasına,
- Ütü ısısının ayarının ürünün iplik özelliğine göre yapılmasına,
- Ütü sıcaklığının başka bir kumaş üzerinde denenmesine,
- Ürünün tersinden ütülenmesine,
- Ütü bezi kullanılmasına,
- Ütülemeyi kumaşın boy ipliği yönünde yapmaya,
- Kabarık işlemlerde havlu üzerinde ütülerken
- Yardımcı malzemelerin sıcaklığın etkisi ile bozulmaması için üzerine ütü basılmamasına,
- Ürünün iyice kurutulması için nemli bırakılmamasına,
- Ürün üzerine tutturulmuş iğnenin üzerine, iğne izi zor kaybolacağından ütü basmamaya,
- Ütüyü pamuk keten gibi sıkı dokunuşlu kumaşlar üzerinden kaydırarak diğerleri üzerinde aşağı yukarı hareket ettirerek ütülerken,
- İz yapmaması için teyel üzerine hafif ütü basarak teyeli söktükten sonra tam anlamıyla ütülerken dikkat edilmelidir.

UYGULAMA FAALİYETİ

Aşağıdaki işlem basamaklarını uygulayarak ütü yapabileceksiniz.

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Ütü yapılacak yer aydınlık olmalıdır.	➤ Işığı tam alan bir ortamda çalışınız.
➤ Ütü masasını hazırlayınız.	➤ Ütü masası temiz ve boyunuza uygun yükseklikte olmalıdır.
➤ Ütünün suyunu doldurunuz.	➤ Kullandığınız ütü çeşidine göre su doldurunuz.
➤ Ütüyü hazırlayınız.	➤ Ütünün altı temiz olmalıdır. ➤ Kumaşa uygun olarak ütünün sıcaklık derecesini ayarlayınız.
➤ Ütü bezi hazırlayınız.	➤ Ütü beziniz temiz ve pamuklu olmalıdır.
➤ Ürünü ütü masasına yerleştiriniz.	➤ Ürünün tersini ütü masasına yerleştiriniz.
➤ Ürünün ütüsünü yapınız.	➤ Ütüleme boy ipliği yönüne göre yapılmalıdır çünkü kumaşın verevine yapılan ütü kumaşı esnetir. ➤ Sim, sırma ve pul-boncuk gibi işlemlerin üzerine ütü fazla basılmamalıdır, aksi takdirde kararır ve bozulur.
➤ Ürünün iyice kuruması için seriniz.	➤ Leke oluşmaması için ürünü uygun bir yere seriniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki cümlelerin başında boş bırakılan parantezlere, cümlelerde verilen bilgiler doğru ise D, yanlış ise Y yazınız.

1. () Ütü, yapılan işlemlerin güzel görünmesini sağlar.
2. () Ütü, kumaşın en ipliği yönünde yapılmalıdır.
3. () Ortamın aydınlık olması, net ütüleme yapabilmemiz için önemlidir.
4. () Aplike kabarık bir işleme olduğu için havlu üzerinde ütölemek gerekir.
5. () Ütünün sıcaklığı tekniğe göre ayarlanır.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-8

AMAÇ

Bu faaliyette verilecek bilgiler ve kazandırılacak beceriler doğrultusunda, temiz ve aydınlık ortam sağlandığında yapmış olduğunuz aplike ürününün kalite kontrolünü yapabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Kalite kontrolünün işlem basamaklarını yazılı kaynaklardan araştırarak sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.
- Leke çeşitlerini araştırınız.
- Leke çıkarma yöntemlerini araştırınız.

8. KALİTE KONTROL

Üretilen ürünün standartlara uygunluğunu belirleyen uygulamadır. Kalite kontrol, ürün yapım aşamasında da uygulanmalıdır. Ürün tamamlandıktan sonra yapılan kalite kontrol, ürünü kullanıma hazır hâle getirmeyi amaçlamaktadır.

Kalite kontrol yaparken;

- İşleme eksikliğinin olmamasına,
- Ürünün standartlara uygun olmasına,
- İşleme ipliklerinin çekince sökülmemesine,
- Ürün ölçülerine uygunluğuna,
- Alt ve üst yüzeylerde iplik temizliğine,
- Oluşan lekelerin giderilmesine dikkat etmek gerekir.

8.1. Kalite Kontrolün Amacı

Kalite kontrolün amacı, işlem basamakları takip edilerek yapılan ve ortaya çıkan ürün arasındaki farklılıkları karşılaştırabilmektir. Üretim sonucu ortaya çıkan ürünlerin kullanım uygunluğunu belgelemektir. Hatalı ürünlerin düzeltilmesi veya yenilenmesidir.

8.2. Alt İplik Temizleme

Ürünlerin alt kısmında kalan uzun iplikler iğneye takılarak iğne işlemenin arasından geçirilir. Uzun olan iplikler makasla kesilerek ürünün alt kısmı temizlenir.

8.3. Üst İplik Temizleme

Ürünlerin üzerinde kalan uzun iplikler iğneye geçirilerek işlemenin arka yüzüne alınır ve işlemenin altına gizlenir.

8.4. Tela Temizleme

- **Dokuma telalar:** İşlemenin deseni dışında kalan tela uçları, ince uçlu nakış makası ile temizlenir.
- **Yapışkan telalar:** Yapışkan kısımları kumaştan ayrılarak, nakış makası ile desen etrafından kesilerek temizlenir.

NOT: Aplike tekniğinde ince dokunuşlu aplikelik kumaşlara tokluk vermesi açısından tela kullanılır.

8.5. Leke Tanımı

Bulaşıcı bir maddenin yüzey üzerinde bıraktığı iz, kumaş veya ürün üzerinde oluşan kirlere leke denir.

8.5.1. Leke Temizleme Yöntemleri

- Tamponlama yöntemi
- Buharlama yöntemi

NOT: Ayrıntılı bilgi için İşlemeye Hazırlık modülüne bakınız.

UYGULAMA FAALİYETİ

Aşağıdaki işlem basamaklarını uygulayarak kalite kontrol yapabileceksiniz.

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Ürünün ölçüye uygunluğunu kontrol ediniz.	➤ Belirlenen ölçülerle karşılaştırma yapınız.
➤ Aplike iğne tekniklerine uygunluğunu kontrol ediniz.	➤ İşlem basamaklarını kontrol ediniz.
➤ Aplike yardımcı iğnelerinin tekniğe uygunluğunu kontrol ediniz.	➤ İşlem basamaklarını kontrol ediniz.
➤ İşleme ipliklerinin çekince sökülüp sökülmediğini kontrol ediniz.	➤ Sökülen iplikleri tekrar işleyerek sıkıca tutturunuz.
➤ Hatalı ve eksik işlenmiş yerleri tespit ediniz.	➤ Hatalı ve eksik işlenmiş yerleri tamamlayınız.
➤ Alt iplik kontrolünü yapınız.	➤ Gizlenmemiş olan alt iplikleri iğne yardımı ile işlemenin altına gizleyiniz.
➤ Üst iplik kontrolünü yapınız.	➤ Üst ipliği işlemenin görüntüsünü bozmayacak şekilde alta geçirerek orada gizleyiniz.
➤ Leke kontrolü yapınız.	➤ Lekeli yerleri uygun temizleme yöntemi uygulayarak temizleyiniz. ➤ Leke temizleme aşamaları için İşlemeye Hazırlık modülüne bakınız.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki cümlelerin başında boş bırakılan parantezlere, cümlelerde verilen bilgiler doğru ise **D**, yanlış ise **Y** yazınız.

1. () Kalite kontrol, üretilen ürünün standartlara uygunluğunu belirleyen uygulamadır.
2. () Alt ve üst yüzeylerde oluşan iplikler kalite kontrol sonucunda giderilir.
3. () İşlemenin renkleri arasındaki uyum, kalite kontrol ile sağlanır.
4. () Telanın fazlalık olan kısımları, sivri uçlu bir makas yardımı ile temizlenir.
5. () Kalite kontrol sonucunda hatalı olan ürünler olduğu gibi kullanılmalıdır.

DEĞERLENDİRME

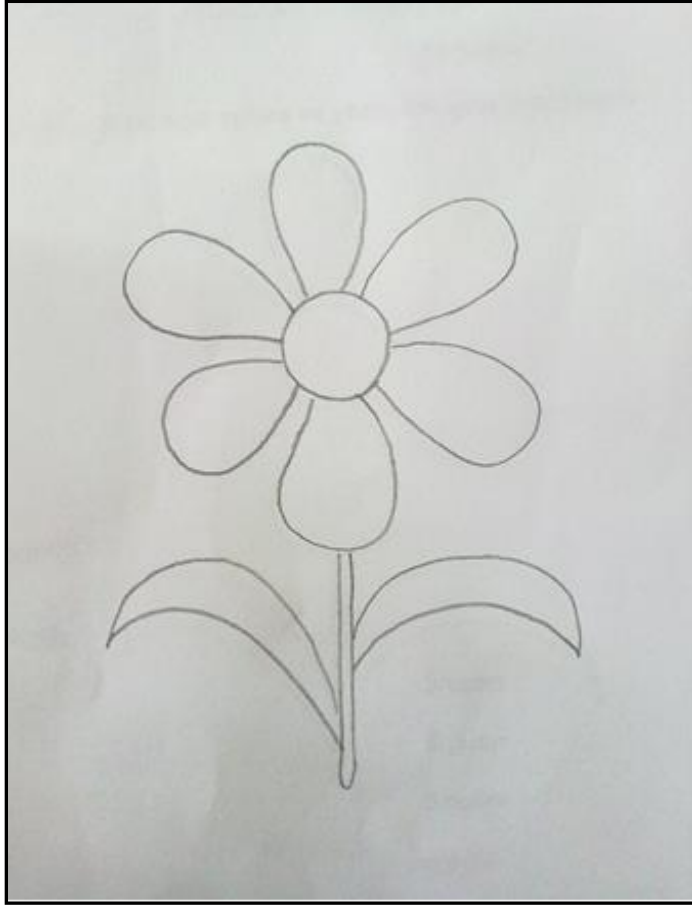
Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise “Modül Değerlendirme”ye geçiniz.

MODÜL DEĞERLENDİRME

UYGULAMALI TEST

Aşağıda verilen deseni, bitmiş ölçüsü 35x35 cm ölçülerindeki peçetelik fon kumaş üzerine kompozisyon oluşturarak yerleştiriniz ve applikeye uygun tutturma tekniklerini uygulayınız.

Kenar temizliğini yaparak ürünü kullanılır hâle getiriniz.

KONTROL LİSTESİ

Bu modül kapsamında aşağıda listelenen davranışlardan kazandığınız beceriler için **Evet**, kazanamadığınız beceriler için **Hayır** kutucuğuna (X) işareti koyarak kendinizi değerlendiriniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1. Aplike tekniğine uygun desen çizdiniz mi? (Kapalı applike ise büyük desenler, açık applike ise ayrıntılı desenler tercih edebilirsiniz.)		
2. Ürüne uygun kompozisyon hazırladınız mı?		
3. Aplikelik ve fon kumaşın aynı cins kumaş olmasına özen gösterdiniz mi?		
4. Kumaşı kullanıma geçmeden önce yıkadınız mı?		
5. Uygun malzeme ve yardımcı malzeme seçimi yaptınız mı?		
6. Deseni tekniğe uygun olarak kumaşa geçirdiniz mi?		
7. Kumaşı kasnağa gerdiniz mi?		
8. Fon kumaşı aplikelik kumaş üzerine iplik yönünde yerleştirdiniz mi?		
9. Aplikelik kumaşı fon kumaşa teyellediniz mi?		
10. Desenin etrafından kumaş atmaması için sıkıca makine dikişi yaptınız mı?		
11. Uygun iğne tekniğini desenin kenarlarına uyguladınız mı?		
12. Kumaşları tuturmada uygun renk ve kalınlıkta iplik seçtiniz mi?		
13. Tekniği tamamladıktan sonra kumaşın fazlalıklarını sivri uçlu bir makasla kestiniz mi?		
14. Ürün üzerinde desene ve tekniğe uygun yardımcı iğneleri uyguladınız mı?		
15. Ürün üzerinde tekniğe uygun kenar temizleme tekniğini uyguladınız mı?		
16. Tekniğe ve ürüne uygun ütü yaptınız mı?		
17. Tekniğe ve ölçüye uygun kalite kontrolü yaptınız mı?		
18. Zamanı iyi kullandınız mı?		

DEĞERLENDİRME

Değerlendirme sonunda “**Hayır**” şeklindeki cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız öğrenme faaliyetini tekrar ediniz. Bütün cevaplarınız “**Evet**” ise bir sonraki modüle geçmek için öğretmeninize başvurunuz.

CEVAP ANAHTARLARI

ÖĞRENME FAALİYETİ 1'İN CEVAP ANAHTARI

1	Doğru
2	Yanlış
3	Doğru
4	Doğru
5	Yanlış

ÖĞRENME FAALİYETİ 2'NİN CEVAP ANAHTARI

1	Doğru
2	Doğru
3	Yanlış
4	Yanlış
5	Doğru

ÖĞRENME FAALİYETİ 3'ÜN CEVAP ANAHTARI

1	Doğru
2	Doğru
3	Yanlış
4	Doğru
5	Yanlış

ÖĞRENME FAALİYETİ 4'ÜN CEVAP ANAHTARI

1	Doğru
2	Yanlış
3	Doğru
4	Yanlış
5	Doğru
6	Doğru
7	Doğru
8	Yanlış
9	Yanlış
10	Doğru

ÖĞRENME FAALİYETİ 5'İN CEVAP ANAHTARI

1	Yanlış
2	Doğru
3	Doğru
4	Yanlış
5	Doğru

ÖĞRENME FAALİYETİ 6'NİN CEVAP ANAHTARI

1	Doğru
2	Yanlış
3	Doğru
4	Yanlış
5	Doğru

ÖĞRENME FAALİYETİ 7'NİN CEVAP ANAHTARI

1	Doğru
2	Yanlış
3	Doğru
4	Doğru
5	Yanlış

ÖĞRENME FAALİYETİ 8'İN CEVAP ANAHTARI

1	Doğru
2	Doğru
3	Yanlış
4	Doğru
5	Yanlış

KAYNAKÇA

- ERONÇ Perihan Y.,**Giyim Süsleme Teknikleri**, MEB Yayınları, İstanbul, 1984.
- KORKUSUZ YÜKSEL Süheyla, **Nakış Ders Kitabı**, Millî Eğitim Basımevi, İstanbul, 1980.